

OBIECTIV european

26 OCTOMBRIE 2012 (NR. 2)

EDITOR COORDONATOR: SORINA ȘTEFĂRȚĂ

PARTENERI
Institutul de Politici Publice
Mișcarea Europeană din Moldova
Asociația pentru Politică Externă din Moldova

ARGUMENT

Visul lui Ștefan Fule și teama de succes a moldovenilor

Sorina Ștefărcă

Săptămâna curentă în Europa iarăși s-a vorbit despre R. Moldova. Din fericire, s-a vorbit în alte contexte decât traficul de ființe, copiii abandonati sau cozile după cetățenie română - fenomene existente de aproape două decenii, apropo, dar pe care unii jurnaliști „de-ai lor” (care nu sunt mai breji decât mulți jurnaliști „de-ai noștri”) le prezintă drept noutăți „absolute”...

Despre R. Moldova, în această săptămână, s-a vorbit într-un context optimist - atât de optimist, încât mi-e teamă că „e prea frumos ca să fie adevărat” ori, și mai rău, că ne vom lăsa îmbătați cu apă rece și vom crede că nu ne rămâne decât să așteptăm ca Bruxellesul să ne bată la ușă. Ori, și mai și mai rău - că lucrul pe care trebuie să-l facem noi îl va realiza altcineva și altundeva...

Bunăoară, Titus Corlățean, ministrul Afacerilor Externe al României, care și-a convins opt omologi din UE să semneze o scrisoare prin care să solicite liberalizarea mai rapidă a regimului de vize pentru moldoveni (pag. 2). Ori, poate, Comisarul european Ștefan Fule care, în discursul susținut la Forumul UE-Moldova de la Berlin, a declarat că țara noastră trebuie să fie răsplătită pentru eforturile din ultimii ani cu oferirea unei perspective de integrare.

„Acum câțiva ani, mi-ar fi luat câteva minute să vorbesc despre Moldova, acum, grație complexității relațiilor moldo-comunitare, aș avea nevoie de câteva ore. Moldova s-a schimbat și continuă să se schimbe rapid, și eu visez la o Moldovă prosperă, atașată valorilor noastre, consolidată și modernizată, reintegrată în familia europeană”, a spus încurajator Ștefan Fule. Comisarul ceh consideră că Uniunea Europeană va trebui să muncească alături de R. Moldova, pentru a transpune acest vis în realitate. Dar vrem oare asta și noi?

Întreb, pentru că visul lui Ștefan Fule ar putea fi spulberat de niște realități „autohtone” care s-au regăsit din plin în discursurile celorlalți participanți la forum, și anume, că prea mult sunt în R. Moldova - persoane și atitudini - care se opun schimbărilor ce ne pot aduce mai aproape de Europa (pag. 5). Dar dacă nu putem să schimbăm atitudinile, poate să ne debarasăm de oamenii care le generează? Altminteri, ne va caracteriza teama de succes și pofta de lamentare. Iar visul lui Ștefan Fule va rămâne... doar un vis frumos.

Comisarul Ștefan Fule, primul oficial de la Bruxelles care întrezărește un viitor european pentru R. Moldova. [colaj]

Moment istoric la Forumul UE-Moldova de la Berlin

În premieră, oficialii europeni au vorbit public despre necesitatea de a oferi o perspectivă de integrare clară pentru R. Moldova

Lina Grău,

de la Berlin,
pentru „Obiectiv European”

Republica Moldova este o poveste de succes a Parteneriatului Estic, prin reformele pe care le-a lansat, dar și prin relația sa cu Uniunea Europeană. Acest lucru nu înseamnă însă că țara nu se confruntă cu un șir de probleme ce trebuie depășite destul de repede și fără a căror rezolvare cetățeanul nu poate avea acces la o viață mai bună și nu poate simți beneficiile cursului de integrare europeană.

Sunt câteva dintre concluziile Forumului UE-Moldova, desfășurat la Berlin la 22-23 octombrie. Aflat la a doua ediție, Forumul este organizat de Consiliul german pentru Politică Externă, Institutul polonez pentru Studii Estice, Asociația pentru Politică Externă și Forumul Moldo-German de la Chișinău.

Din partea Chișinăului la eveniment au participat vicepremierii Iurie Leancă, Eugen Carpov și Valeriu Lazăr, ministrul Justiției, Oleg Efrim, președintele Comisiei parlamentare pentru politică externă, Igor Corman, primul de Chișinău, Dorin Chirtoacă, baș-

kanul autonomiei găgăuze, Mihail Forumuzal, reprezentanți ai societății civile, diplomați, oameni de afaceri. De asemenea, la Forum au fost prezenți oficiali, deputați, diplomați și experți din Germania, Polonia, Ucraina.

Iurie Leancă, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, a declarat că progresele obținute pe parcursul anului curent în promovarea agendei europene a R. Moldova reflectă în mod direct plenitudinea și ireversibilitatea angajamentului Guvernului pentru modernizarea și europeanizarea țării.

Pagina 5

După Merkel, și Barroso vine la Chișinău

La 29-30 noiembrie președintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso, se va afla în prima sa vizită în R. Moldova, la invitația premierului Vlad Filat. În scopul bunei desfășurări a vizitei, șeful Executivului a semnat o dispoziție privind crearea unui Comitet organizatoric ce va întreprinde toate acțiunile necesare în acest sens.

Se așteaptă că Jose Manuel Barroso va face o evaluare

a relațiilor dintre Chișinău și Bruxelles, stabilind prioritățile pentru perioada următoare. Amintim că, recent, președintele Comisiei Europene a declarat că negocierile asupra acordurilor de Asociere și de Comerț liber, purtate în prezent de R. Moldova, ar putea fi încheiate în a doua jumătate a lui 2013, până la Summitul Parteneriatului Estic de la Vilnius.

Uniunea Europeană a primit Premiul Nobel pentru pace 2012

La 12 octombrie Uniunea Europeană a obținut Premiul Nobel pentru pace 2012, în semn de recunoaștere a contribuției sale, pe parcursul a peste șase decenii, la promovarea păcii, reconcilierii, democrației și drepturilor omului în Europa.

Comitetul Nobel norvegian a subliniat rolul de factor de stabilitate jucat de UE care a făcut ca Europa să se transforme dintr-un continent al războiului într-un continent al păcii. „Contribuția UE o reprezintă „fraternitatea între națiuni” și o formă a ceea ce Alfred Nobel numea „congrese pentru pace” atunci când a stabilit, în testamentul său din 1895, criteriile pentru acordarea Premiului pentru pace”.

„Este o imensă onoare pentru Uniunea Europeană să primească Premiul Nobel pentru pace 2012. Acest premiu este cel mai puternic semn de re-

cunoaștere a valorilor politice fundamentale care stau la baza Uniunii noastre: efortul unic depus de tot mai multe țări europene, pentru a preîntâmpina războaiele și disensiunile și pentru a construi împreună un continent al păcii și prosperității. Premiul revine nu numai proiectului și instituțiilor care reprezintă un interes comun, ci și celor 500 de milioane de cetățeni care trăiesc în Uniunea noastră”, au afirmat Președintele Consiliului European și Președintele Comisiei Europene, într-o declarație comună.

România își mobilizează prietenii să sprijine R. Moldova

Într-o scrisoare comună, opt miniștri europeni de Externe se pronunță pentru liberalizarea regimului de vize cu UE pentru cetățenii moldoveni

Andreea Ștefan

Ministrul Afacerilor Externe al României, Tîtus Corlățean, a prezentat luni, 15 octombrie, în cadrul reuniunii miniștrilor de Externe ai țărilor UE, o scrisoare comună de sprijin pentru avansarea R. Moldova în dialogul cu Bruxellesul privind liberalizarea regimului de vize. Scrisoarea reprezintă o inițiativă a Bucureștiului și a fost co-semnată de miniștrii de Externe din Bulgaria, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Slovacia și Cehia.

În cadrul reuniunii, Tîtus Corlățean a avut o intervenție despre relația dintre UE și statele Parteneriatului Estic. Scrisoarea semnată de cei opt miniștri de Externe este adresată omologilor europeni ai acestora, Înaltului Reprezentant pentru Politica Externa ai UE și comisarilor pentru Extindere și Politica de Vecinătate, respectiv Afaceri Interne. În document se menționează că R. Moldova și-a consolidat, în 2012, poziția de lider al Parteneriatului Estic, iar autoritățile de la Chișinău au realizat progrese constante în vederea îndeplinirii aspirațiilor europene. Drept exemplu semnatarilor fac referire la progresele obținute de R. Moldova atât

Ministrul de Externe al României (stânga) își ține promisiunea, făcută inclusiv în cadrul întâlnirii avută în această toamnă, la Chișinău, cu președintele Nicolae Timofti (dreapta) de a sprijini pe toate căile R. Moldova

în negocierile privind Acordul de Asociere cu UE, cât și în ceea ce privește Acordul de Liber Schimb și insistă pe determinarea Chișinăului de a pune în aplicare reformele din Planul de Acțiune pentru liberalizarea vizelor. Progresele R. Moldova în această privință au fost deja reflectate în ultimul raport al UE privind Politica de Vecinătate, la Consiliul de Cooperare UE-Moldova, precum și la reuniunea ministerială a Parteneriatului Estic, din luna iulie, se mai arată în scrisoare.

Un alt aspect menționat în scrisoarea celor opt miniștri ține de faptul că „autoritățile de la Chișinău

au luat decizii importante și dificile pentru modificarea legislației, unele chiar fără precedent în regiune”. Drept urmare, miniștrii europeni de Externe consideră că este important ca UE să dea un semnal clar și să lanseze cea de-a doua fază pentru evaluarea recomandărilor din Planul de Acțiune privind liberalizarea vizelor cu R. Moldova, dând un nou impuls procesului de negociere. În acest context, comisarul european pentru extindere a exprimat sprijin pentru trecerea la faza a doua a Planului de acțiune pentru liberalizarea vizelor pentru cetățenii moldoveni.

„Recunoașterea progre-

selor incontestabile ale R. Moldova va reprezenta un impuls pentru continuarea reformelor țării și va folosi drept un exemplu și pentru celelalte țări membre ale Parteneriatului Estic. De asemenea, UE va arata angajamentul pentru o Politică Europeană de Vecinătate reînnoită și ambițioasă, și își va respecta decizia de a stimula partenerii pe baza performanțelor și de a pune astfel în practică principiul „mai mult pentru mai mult”, conchid semnatarii scrisorii de sprijin inițiată de România pentru avansarea R. Moldova în dialogul cu UE privind liberalizarea vizelor.

Suedia, dispusă să-și împărtășească practicile pe diverse dimensiuni

În această săptămână, la Chișinău s-a aflat, într-o vizită de lucru, Ewa Bjorling, ministra pentru Comerț a Regatului Suediei, însoțită de mai mulți reprezentanți ai companiilor suedeze care își desfășoară activitatea în R. Moldova sau care intenționează să lanseze afaceri în țara noastră.

Membrii delegației suedeze s-au arătat interesați să împărtășească practicile Suediei nu doar în ceea ce ține de administrarea afacerilor, ci și a transferului de practici în sistemul de sănătate, prin crearea spitalelor universitare, inclusiv în ceea ce ține de prelucrarea apelor reziduale și alte domenii care ar oferi soluții pentru bunăstarea populației. „Relațiile dintre R. Moldova și Suedia trebuie privite nu doar prin cifrele schimburilor comerciale, ci și prin oferirea de soluții concrete pentru îmbunătățirea unor domenii precum: democrația, drepturile omului, sănătatea, energia și eficiența energetică, dezvoltarea comerțului și a tehnologiilor de telecomunicații, în aplicarea Responsabilității Sociale Corporative de către agenții economici care sunt interesați să pătrundă pe noi piețe de desfacere”, a declarat Ewa Bjorling la conferința de presă susținută de comun cu premierul Vlad Filat.

La rândul său, șeful Executivului de la Chișinău a menționat că „primii pași ai negocierilor cu privire la semnarea Acordului de Asociere cu UE au fost făcuți în perioada în care Suedia a deținut președinția UE”. În plus, Suedia este liderul european în acordarea asistenței țării noastre - 13 mln. de euro anual, a subliniat premierul, iar domeniile în care Suedia acordă sprijin R. Moldova sunt vitale - democrația, educația, eficiența energetică etc.

Despre viitor, cu studenții de la ASEM

La Chișinău ministra Ewa Bjorling, însoțită de viceministra de Externe, Natalia Gherman, care anterior a fost Ambasadoare a R. Moldova în Regatul Suediei, a participat la o întâlnire cu studenții și corpul didactic al Academiei de Studii Economice din Moldova (ASEM). Referindu-se la existența unui potențial de dezvoltare al parteneriatelor investiționale în economie, Natalia Gherman a specificat eficiența energetică și producerea energiei din surse regenerabile, domeniul în care Suedia a acumulat o experiență vastă, precum și cel al agriculturii și TIC. La rândul său, Ewa Bjorling a constatat interesul sporit al oamenilor de afaceri din Suedia pentru a investi în economia R. Moldova în domenii de interes reciproc și a reiterat sprijinul pentru parcursul european al țării noastre menționând că, R. Moldova are toate șansele pentru a adera la UE, odată cu îndeplinirea tuturor criteriilor de aderare.

Ulterior, oficiala de la Stockholm a subliniat interesul Suediei pentru o dinamizare a activităților de ordin comercial-economic și investițional între țările noastre. Astfel de posibilități ar putea să apară cât de curând, afirmă viceministrul Economiei, Octavian Calmăc, care i-a invitat pe oamenii de afaceri suedezi să participe la noile runde de privatizări, ce vor fi anunțate. Totodată, el a accentuat importanța implicării în Parteneriatele Publice Private sau în proiectele orientate spre majorarea eficienței energetice, care prevăd modernizarea întreprinderilor energetice, și în proiectele de utilizare a surselor de energie regenerabilă, în special, cele bazate pe bio-masă.

La Tartu, Estonia, a fost inaugurat Consulatul Onorific al R. Moldova

La 10 octombrie, în orașul Tartu din Estonia a fost inaugurat Consulatul Onorific al Republicii Moldova, eveniment prilejuit și de marcarea a 20 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre Republica Moldova și Republica Estonia. În calitate de Consul Ono-

rific al țării noastre a fost desemnat estonianul Tiit Vapper, iar evenimentul a fost însoțit de o expoziție a pictorului moldovean Vladimir Baciu.

„Funcționarea Consulatului Onorific va oferi mijloace suplimentare de aprofundare a colaborării bilaterale, va stimula contactele comerciale și va apăra interesele cetățenilor moldoveni aflați pe teritoriul Estoniei”, s-a arătat convins Victor Guzun, Ambasadorul Republicii Moldova în Republica Estonia. Reprezentanța își va extinde jurisdicția asupra regiunilor estoniene Tartu, Jõgeva, Viljandi, Valga, Põlva și Võru.

Adresa Consulatului Republicii Moldova la Tartu este: str. Kitsas, 8, Tartu, Estonia, 51003.

E-mail: tiit.vapper@realsystems.eu.
Telefon: (+372) 6419 368.

CONGRESUL V AL DIASPOREI MOLDOVENEȘTI

TREI „DURERI”: călătorii mai accesibile, protecție socială și servicii consulare

În cadrul Congresului V al diasporei moldovenești, desfășurat în zilele de 11-13 octombrie la Chișinău și care a reunit 117 delegați din peste 80 de asociații ale diasporei din 25 de țări, reprezentanții comunităților moldovenești au cerut autorităților suport în crearea unor centre culturale în orașele cu o diaporă moldovenească numeroasă, unde nu există însă ambasade sau consulate.

Ei spun că, în acest mod, conaționali noștri vor avea șansa de a cunoaște mai bine și de a păstra cultura țării lor de baștină. Premierul Vlad Filat și spicherul Marian Lupu, prezenți la congres, i-au asigurat că vor face tot ce le stă în puteri pentru a-i ajuta.

Centrele culturale, o modalitate de a-i consolida pe moldovenii din străinătate

Ludmila Jornea e stabilită în Franța de peste zece ani. Este preoteasă la Biserica Ortodoxă „Sfântul Ștefan cel Mare” din Paris, iar anul acesta a reușit să inițieze Centrul Cultural „Sfântul Ștefan cel Mare” din capitala franceză, al cărui menire e să păstreze și să promoveze cultura R. Moldova. „Avem o trupă de actori, un ansamblu de dansuri populare, un cor, cu ajutorul cărora ne învățăm urmașii care le sunt rădăcinile. Copiii noștri cunosc, poate, chiar mai bine decât cei din Moldova cântece despre țară, poezii despre limbă și neam. Și asta grație activităților pe care le desfășurăm”, ne-a spus în una dintre pauzele congresului Ludmila Jornea. Ea a fost susținută de Larisa Bălhauc, conducătoarea Cenaclului „Legământ” din Atena, care la congres a reprezentat Asociația moldo-elenă „Orfeu”. Ea ne-a spus că în capitala greacă nu există niciun centru cultural moldovenesc: „Ne-ar bucura mult să avem o asemenea instituție în orașul nostru - am promova, prin intermediul ei, cultura de acasă și, totodată, am fi și noi, moldovenii din Grecia, mai uniți...”.

Nici în Elveția nu există centre culturale ale diasporei. „Totul se rezumă la niște inițiative personale ori colective ale moldovenilor de aici, care încearcă să promoveze cultura țării prin organizarea unor evenimente cu prilejul mai multor săr-

Fotografie de familie, împreună cu premierul Vlad Filat

bători naționale”, afirmă Margareta Donos-Stroot, președinta organizației „Comunitatea Moldova” din Geneva. De regulă, evenimentele culturale pe care le organizează comunitatea moldovenească din Elveția sunt destinate publicului străin. „Încercăm, prin manifestări culturale, să creăm o imagine cât mai bună țării noastre”, adaugă Margareta Donos-Stroot. Convingerea că centrele culturale naționale au un rol major în promovarea culturii unui stat este împărtășită și de Alexandru Marcinschi, președintele Asociației „Baștina” din orașul italian Padova. „Sarcina noastră este să ne îndrumăm concetățenii stabiliți cu traiul în altă țară, mai ales pe cei tineri, să-și păstreze identitatea națională. Pentru atingerea acestui scop, dar și pentru o integrare socială mai fermă, în orașele cu o prezență masivă a conaționaliilor noștri se impune deschiderea centrelor culturale. Instituirea lor va consolida capacitățile de comunicare a diasporei”, declară Alexandru Marcinschi.

Biroul pentru Relații cu Diaspora va activa în cadrul Cancelariei de Stat

Autoritățile statului au dat asigurări că vor ține cont de solicitările cetățenilor noștri stabiliți cu traiul peste hotarele țării și vor căuta soluții pentru a-i ajuta. Totodată, oficialii au ținut să se refere și la celelalte probleme stringente ce vizează diaspora.

Potrivit premierului Vlad Filat, discuțiile cu cetățenii noștri pot fi grupate în trei mari categorii. „Prima ține de posibilitatea unor călătorii mai accesibile și aici am înregistrat progrese importante, semnând Acordul de Aderare a R. Moldova la Spațiul Aerian Comun al UE. Primele rezultate sunt vizibile: avem o scădere de prețuri de până la 50% pe destinația Italia, mai multe curse, mai multe orașe acoperite și un trafic dublu de pasageri. În următoarele luni ne vom concentra pe atragerea mai multor companii aeriene în R. Moldova, astfel încât tendința de scădere a prețurilor să continue”, a spus prim-ministrul. A doua chestiune majoră ține de pro-

Ludmila Jornea (stânga) și Larisa Bălhauc (dreapta)

tecția socială. Aici, potrivit premierului, Guvernul a reușit negocierea și semnarea, cu importante state de destinație, a opt acorduri bilaterale în domeniul protecției sociale a lucrătorilor migranți, iar pentru 15 noiembrie este preconizată semnarea unui acord similar cu Rusia. Al treilea subiect ține de eficiența și calitatea serviciilor consulare. „Resursele limitate nu ne permit extinderea rețelei de misiuni, dar vom investi în continuare în calitate. Datorită echipamentelor mobile de documentare, în primul semestru al lui 2012 au fost perfectate 2355 de pașapoarte, care e mai mult decât pe

tot parcursul lui 2011 (2068)”, a spus Filat. În mod special, prim-ministrul s-a referit la crearea unei instituții guvernamentale specializate pe relațiile cu diaspora. El a anunțat că, în urma unei analize minuțioase, s-a decis instituirea Biroului pentru Relații cu Diaspora, subordonat direct premierului și care va activa în cadrul Cancelariei de Stat, având ca atribuție de bază coordonarea tuturor acțiunilor și programelor de stat ce vizează diaspora.

În cadrul congresului au fost prezentate documentele de politici aprobate de Guvern pentru susținerea diasporei și rezolvarea problemelor migranților; s-a discutat despre mobilizarea eforturilor autorităților de la Chișinău pentru susținerea și dezvoltarea diasporei moldovenești, despre relațiile dintre R. Moldova și UE, rolul diasporei în dezvoltarea economică și socială a R. Moldova; valorificarea potențialului diasporei moldovenești în dezvoltarea relațiilor cu statele de reședință. Congresul a fost organizat conform Planului de acțiuni privind susținerea național-culturală și socială a diasporei moldovenești pentru anii 2012-2014.

Conducerea Republicii Moldova salută delegații la Congresul V al diasporei

Mai aproape de Europa

Vize gratis pentru rudele de gradul I

Moldovenii care merg în vizită la rudele de gradul I ce locuiesc în UE nu vor trebui să plătească taxa de 35 de euro pentru viză. De asemenea, aceștia vor prezenta la ambasadă mai puține acte justificative. Sunt câteva dintre modificările propuse de către negociatorii din partea R. Moldova și acceptate de cei europeni, care urmează să fie ratificate de către Parlamentele R. Moldova și cel European. Secretarul general al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Mihai Căpățână, a declarat că modificările prevăd inclusiv eliberarea de vize multiple pe termen lung, pentru cinci ani și un an. De asemenea, tinerii până în 25 de ani inclusiv, care participă la seminare, conferințe, evenimente sportive, culturale sau educaționale în UE, organizate de structuri nonprofit, dar și reprezentanții societății civile care efectuează călătorii în scopul formării profesionale vor fi scutiți de taxe consulare. Posesorii de pașapoarte de serviciu biometrice vor fi scutiți de regimul de vize pentru țările UE. Potrivit secretarului general al MAEIE, cel mai probabil modificările vor intra în vigoare începând cu anul viitor.

Norvegia se alătură Centrului Comun de Vize din Chișinău

Cetățenii moldoveni vor putea solicita vize pentru Norvegia la Centrul Comun de Vize de pe lângă Ambasada Ungariei la Chișinău, a anunțat săptămâna trecută noul ambasador al Ungariei în R. Moldova, Mátyás Szilágyi. Deși dosarele pentru obținerea vizei vor fi depuse la Chișinău, decizia de acordare a vizei va fi luată de Ambasada Norvegiei de la București. Norvegia va deveni cea de-a 16-a țară europeană reprezentată de Centrul Comun de Vize de la Chișinău, inaugurat în aprilie 2007. Centrul și-a început activitatea cu patru țări - Ungaria, Austria, Letonia și Slovenia - ulterior acestuia alăturându-i-se Belgia, Danemarca, Grecia, Elveția, Estonia, Finlanda, Luxemburg, Slovacia, Suedia, Olanda și Croația. „Istoria Centrului este una de succes. Noi facilităm procedura de obținere a vizei pentru cetățenii R. Moldova. Până acum am eliberat 13.665 de vize din 14.477 de cereri depuse. Procentul de refuz e foarte mic, dovadă că instituția noastră e foarte flexibilă”, a menționat, într-o română perfectă, ambasadorul maghiar.

Lilia Zaharia

Victoria Vlad

Aspirațiile europene ale R. Moldova, prioritare pentru partenerii de dezvoltare ai țării

La începutul acestei săptămâni, reprezentanți de nivel înalt și tehnic ai Executivului, membri ai echipei ONU în R. Moldova, precum și partenerii de dezvoltare naționali și internaționali ai țării, s-au reunit în cadrul unui atelier de lucru de două zile, al cărui obiectiv a fost definitivarea și agrearea, de principiu, a proiectului final al Planului de Acțiune din Cadrul de Parteneriat ONU - Republica Moldova pentru anii 2013-2017.

Intitulat „Spre unitate în acțiune”, noul Cadrul de Parteneriat ONU - R. Moldova pentru anii 2013-2017 susține prioritățile și obiectivele de dezvoltare ale țării în trei domenii importante: (1) guvernarea democratică, justiția, egalitatea și drepturile omului; (2) dezvoltarea umană și incluziunea socială; și (3) mediu, schimbările climatice și gestionarea riscurilor de dezastre naturale. Participanții la atelier au revizuit proiectul final al

Planului de Acțiune, au convenit asupra mecanismelor de implementare și coordonare a Planului și au revizuit și îmbunătățit calendarul pentru finalizarea acestuia. „R. Moldova a pășit pe calea unor transformări fundamentale, ce necesită nu doar voință și curaj, dar mai ales suportul partenerilor noștri externi”, a declarat Victor Lutenco, consilier al prim-ministrului. El și-a exprimat convingerea că, astfel, vor fi realizate unele dintre principalele reforme

ce urmează a fi implementate conform planului de activitate al Guvernului.

Nicola Harrington-Buhay, Coordonator-Rezident al ONU în țara noastră și Reprezentant Permanent al PNUD, a reiterat faptul că activitatea ONU și a celorlalți parteneri de dezvoltare în țara noastră are drept punct de reper aspirațiile europene ale R. Moldova, din care rezidă și celelalte - în special, colaborarea intensă cu Guvernul, societatea civilă și partenerii naționali. În acest

context, Ruslan Codreanu, șeful Direcției politice, planificare strategică și asistență externă, a prezentat viziunea Cancelariei de Stat asupra modului în care sunt implementate, de către Guvern, strategiile agreeate cu ONU și a menționat că instituția pe care o reprezintă încearcă să adapteze sloganul Uniunii Europene - „Unitate prin diversitate” - și la acțiunile de planificare, evaluare și monitorizare. De asemenea, oficialul a opinat că, la această etapă, este foarte

important procesul de implementare a ceea ce a fost deja aprobat, iar noi strategii să fie elaborate doar pe domenii unde există necesitate stringentă. „Decizii avem, trebuie să le și transpunem în practică”, a spus Ruslan Codreanu, aducând drept exemplu abrogarea recentă de către Cabinetul de Miniștri, la inițiativa Cancelariei de Stat, a circa 200 de hotărâri de Guvern, care stăteau la baza a 178 de politici, dar nu mai erau actuale.

Sugestiile și obiecti-

le expuse de către oficialii guvernamentali - printre vorbitori au fost viceministrul Mediului, Agriculturii, Sănătății, Educației, Economiei, Muncii, Protecției Sociale și Familiei etc. -, de către membrii societății civile sau de către partenerii de dezvoltare vor fi colectate, analizate și vor sta la baza documentului final al Planului de Acțiune din Cadrul de Parteneriat ONU - Republica Moldova pentru anii 2013-2017.

Ingrid Tersman, Ambasadoarea Suediei în R. Moldova și care reprezintă unul dintre cei mai importanți donatori ai țării noastre, a salutat modul de organizare a atelierului și, mai ales, cooperarea stabilită între instituțiile statului, societatea civilă și partenerii de dezvoltare, ceea ce va permite formularea unor politici coerente, pe o voce unică, întru binele R. Moldova.

Andreea Ștefan

ÎN POFIDA CRIZEI FINANCIARE, PENTRU A CUCERI PUBLICUL TÂNĂR, „Europa Creativă” va beneficia de 1,8 mlrd. euro

Comisia Europeană și-a prezentat în cadrul conferinței „Cultura în mișcare”, care s-a desfășurat la Bruxelles pe 16-17 octombrie, planurile vizând plasarea publicului, dar și a artiștilor, în centrul noului său program „Europa Creativă”, destinat sectoarelor culturale și creative.

Conferința a reunit circa 1000 de reprezentanți din sectoarele culturale și creative, precum și 23

de proiecte, sprijinite în principal prin programele Cultură și Media ale Uniunii Europene.

Lărgirea publicului va fi un obiectiv-cheie al proiectelor sprijinite prin fondul european propus, în valoare de 1,8 mlrd. euro, care va îngloba și va consolida programele Cultură și Media (cinema) existente și va crea un mecanism de garantare a împrumuturilor pentru a stimula acordarea de împrumuturi bancare IMM-urilor din sectoarele culturale. Bugetul este prevăzut pentru perioada 2014-2020, suma reprezentând o creștere cu 37% în comparație cu nivelurile actuale de finanțare. Programul va sprijini 8000 de organizații culturale și va permite unui număr de 300.000 de artiști și profesioniști ai culturii să își prezinte operele peste hotare și să acumuleze o experiență internațională. De asemenea, va oferi finanțare pentru traducerea a peste

5000 de cărți. Androulla Vassiliou, Comisarul european pentru Educație și Cultură, a declarat în context: „Trebuie să ne sporim eforturile pentru a suscita interesul publicului față de cultura europeană și pentru a proteja diversitatea. Dacă dorim să-i inițiem pe tinerii în

cultură, trebuie să ne gândim la modalități noi de a realiza acest lucru. Altfel, riscăm să compromitem diversitatea culturală și beneficiile acesteia pentru economie și incluziunea socială”.

Pe 26 septembrie, Comisia Europeană a prezentat Strategia intitulată „Promovarea sectoarelor culturale și creative pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă în UE”. Obiectivul este de a crește potențialul de export al acestor sectoare, precum și de a maximiza beneficiile secundare pentru alte domenii precum inovarea, Tehnologia Informației și a Comunicațiilor (TIC) și reabilitarea urbană. Noua strategie prevede măsuri destinate să stimuleze dezvoltarea competențelor, accesul la finanțare, promovarea de noi modele de afaceri, lărgirea publicului, accesul la piețe internaționale și îmbunătățirea legăturilor cu alte sectoare.

(A. 5.)

Erasmus intră în faliment?

„Uniunea Europeană nu mai are fonduri pentru bursele Erasmus”, au titrat acum câteva săptămâni mai multe ziare europene. Totuși, Comisia Europeană încearcă să evite încetarea plăților pentru programul de schimb de studenți.

Potrivit publicației spaniole „La Vanguardia”, citată de www.presseurop.eu, există informații că Executivul de la Bruxelles a lansat un apel pentru contribuții din partea statelor membre în scopul salvării programului de succes al schimbului de studenți și al altor proiecte, precum Fondul Social European, Fondurile Structurale Europene și programele de cercetare, ale căror finanțare se face în ultimele luni ale anului. Iar EUBusiness.com susține că Alain Lamassoure, președintele Comisiei de Buget a Parlamentului European, a avertizat că „Fondul Social European este în faliment și (...) în curând va intra în faliment programul studentesc Erasmus, după care va urma Fondul pentru Cercetare și Inovații”. Deși Comisia Europeană nu a confirmat cifrele avansate de Lamassoure, presa anunța că va trebui adoptată o „substancială” rectificare bugetară pentru a se evita „o încetare a plăților”. Între timp, Comisia a furnizat deja 420 mln. de euro pentru achitarea facturilor urgente. Potrivit acelorași ziare,

e puțin probabil ca țările UE să aloce fonduri suplimentare, dat fiind că problemele cu care se confruntă programele sociale europene sunt cauzate de măsurile de austeritate care anul acesta au un quantum total de patru miliarde de euro, măsuri introduse de principalii contributivi la bugetul Uniunii.

Europenii: mai bine tăiem din numărul de funcționari...

O eventuală dispariție a Programului Erasmus a provocat reacții aprinse în țările UE. Astfel, în timp ce cetățenii optează, pe forumuri, pentru diminuarea numărului de funcționari, doar ca să fie salvat programul, jurnaliștii amintesc politicianilor ce înseamnă, de facto, Erasmus. „...Este acronimul pentru European Community Action Scheme for the Mobility of University Students (sistemul de acțiune al Comunității Europene în mate-

rie de mobilitate a studenților universitari) și aduce două avantaje cruciale pentru viitorul Europei. Primul e mobilitatea, într-o UE în care limbile și ancorarea națională a indivizilor împiedică edificarea unui spațiu economic, social și cetățean comun, ca de exemplu cel al

SUA. Al doilea e schimbul de cunoștințe, indispensabil pentru a putea inova, rămâne competitiv și a incita cercetătorii și inventatorii să rămână în Europa (...) Dar Erasmus e cu mult mai mult decât un acronim complicat. Este numele unuia dintre cei mai mari gânditori ai Renașterii, Erasmus din Rotterdam, care simbolizează această voință de unitate care scade din cauza crizei actuale. Autorul cărții „Elogiul Nebuniei” simbolizează o Europă care a știut să revină la valorile sale vechi pentru a crea unele noi și care s-a inspirat dintr-un dialog cultural și politic între țări din Nord și Sud pentru a-și inventa o nouă modernitate. Între 2010-2011, programul Erasmus a costat 460 milioane de euro. O mică nebunie bugetară pe care Europa în căutare de renaștere și-o poate permite...”, susține pe www.presseurop.eu jurnalistul francez Eric Maurice.

Tradaptare Victoria Vlad

Moment istoric la Forumul UE-Moldova de la Berlin

← Pagina 1

Or, aprofundarea cooperării cu UE nu poate rezulta decât în beneficii pentru cetățenii R. Moldova, care vor deriva din cooperarea politică multidimensională pe care o va institui Acordul de Asociere, din integrarea economică cu UE pe care o presupune crearea Zonei de liber schimb, din liberalizarea circulației în UE, pe care o prevede Dialogul privind vizele, desfășurat cu succes de Moldova, din extinderea cooperării sectoriale cu UE în domeniile de transport, inclusiv aerian, energetic, vamal, științific, agricol etc.

În opinia lui Leancă, sprijinul și încrederea partenerilor europeni în capacitățile R. Moldova de a asigura durabilitatea reformelor întreprinse, exprimate inclusiv la Forum, sunt un indicator incontestabil al avansării pe calea integrării europene, respectiv al valorificării tuturor șanselor pe care le oferă R. Moldova contextul actual al relațiilor sale cu UE în vederea realizării obiectivului integrării europene.

UE trebuie să-i ofere Moldovei un răspuns pe măsura eforturilor depuse

Participanții au apreciat ca fiind un moment istoric declarația Comisarului pentru extindere și politica europeană de vecinătate, Ștefan Fule, care a spus că „răspunsul Uniunii Europene la reformele întreprinse de Moldova trebuie să fie unul adecvat, pe măsura eforturilor depuse, și anume, acordarea perspectivei de aderare la UE”. Potrivit lui Fule, R. Moldova merită mai mult, negocierile privind Acordul de Asociere cu UE fiind relevante în acest sens. Și deputatul german Andreas Schockenhoff, vicepreședinte pentru politică europeană, externă și de apărare al fracțiunii CDU/CSU din Bundestag, a spus că perspectiva europeană este cel mai bun catalizator pentru continuarea reformelor și trebuie să fie oferită țării noastre.

Totuși, mai mulți dintre vorbitori au enumerat încă o dată multiplele provocări cărora trebuie să le facă față țara noastră - corupția aproape generalizată în mai multe sfere ale vieții publice, justiția ineficientă, climatul de afaceri puțin prietenos inclusiv pentru investițiile străine, politicarea reformelor în funcție

Vicepremierul Eugen Carpov (în centru) a vorbit, la Berlin, despre stadiul actual al relațiilor cu Transnistria

Valeriu Lazăr (în centru): „R. Moldova plătește astăzi costurile unor transformări amânate pe parcursul a 20 de ani de independență și care acum trebuie făcute într-un timp foarte scurt.”

Primarul Dorin Chirtoacă alături de politicianul social-democrat Markus Meckel, fost ministru de Externe al RDG

de agenda internă a partidelor, dar și implementarea uneori defectuoasă a legilor deja adoptate. De aceea, partenerii europeni vor continua să susțină R. Moldova, dar vor insista în același timp pe obținerea unor progrese palpabile în aceste domenii.

Șeful Delegației UE la Chișinău, Dirk Schuebel, a subliniat că este pentru prima dată când un oficial de rang atât de înalt vorbește

public despre perspectiva europeană clară pentru R. Moldova. Dirk Schuebel a salutat pașii întreprinși de guvernare în direcția reformării justiției și a instituțiilor de forță, aducând exemplul pozitiv al schimbărilor începute recent la MAI - în special, în poliția rutieră -, dar a menționat că reformele trebuie continuate prin clarificarea statutului poliției și a trupelor de carabinieri. Un alt

Berlin, 22-23 octombrie 2012

Provocări economice, juridice, politice...

Prezent la Forum, Valeriu Lazăr, ministru al Economiei, a declarat că, în ultimii ani, R. Moldova încearcă să-și schimbe paradigma de dezvoltare, de la o economie bazată pe remitențele din străinătate către una bazată pe producție internă și export. Reformele nu sunt deloc ușoare, mai ales în condițiile crizei economice care a lovit UE și care a scăzut cu peste 6% exporturile moldovenești pe piața europeană. Reforma este una necesară, spune Valeriu Lazăr, iar R. Moldova plătește astăzi costurile unor transformări amânate pe parcursul a 20 de ani de independență și care acum trebuie făcute într-un timp foarte scurt. În plus, fiind o țară săracă, R. Moldova nu-și poate permite să stea prea mult pe punctul de creștere economică anuală între 0-1%, ci are nevoie de o creștere importantă pentru a îmbunătăți nivelul de viață al populației. Totodată, ministrul Economiei recomandă autorităților fiscale să nu cadă tentației de a pune presiune administrativă și fiscală suplimentară asupra oamenilor de afaceri, pentru că astfel oamenii de afaceri și investitorii, pur și simplu, își vor închide afacerile și vor pleca din R. Moldova.

Ministrul Justiției, Oleg Efrim, a declarat, la rândul său, că la nivelul societății sistemul judecătoresc e perceput ca fiind unul cvasi-corupt, iar reformele începute se ciocnesc de rezistența puternică din partea celor din sistem. „Cu toate acestea, mizăm pe faptul că vom putea obține schimbări în comportament și atitudini, în așa fel încât în justiție să se pună accent pe profesionalism și corectitudine, și cetățeanul să poată avea

acces la o justiție corectă și echitabilă. Iar schimbarea trebuie făcută în perioade mult mai scurte de timp decât au făcut-o democrațiile avansate”, a menționat Oleg Efrim. Ministrul moldovean a mai amintit că, în anii următori, UE va susține masiv reformarea justiției din R. Moldova, cu peste 60 mln. euro, ceea ce înseamnă jumătate din suma necesară pentru implementarea reformelor până în 2016. „Vom asigura condiții decente de muncă și salarizare pentru judecători, dar vom avea și cerințe ridicate în ceea ce privește profesionalismul și ținuta lor morală, astfel încât să avem o justiție de calitate”, a mai spus la Berlin Oleg Efrim.

Fostul ambasador al Poloniei la Chișinău, Bogumil Luft, a declarat că reforma justiției, la fel ca și lupta cu corupția, merge greu pentru că la Chișinău „există o opoziție pe interior din partea cercurilor mafioate”. Diplomatul a îndemnat autoritățile moldovene să comunice mai mult cu societatea, pentru ca oamenii să înțeleagă că reformele se fac pentru interesul cetățeanului și nu pentru Bruxelles, și să susțină autoritățile în aceste reforme. Și Bogumil Luft consideră că, la nivelul clasei politice, lipsește de multe ori comunicarea și o bună colaborare pentru implementarea rapidă și intensă a legilor adoptate. „Experiența țărilor ieșite din comunism arată că reformele sunt lungi, ceea ce înseamnă că e nevoie de consens la nivelul clasei politice pentru continuarea direcției luate, chiar și în cazul schimbării guvernării. Căci reformele lansate nu pot fi realizate pe parcursul unui singur mandat sau chiar al două mandate”, a mai spus Ambasadorul Bogumil Luft.

Oleg Efrim: „Vom asigura condiții decente de muncă și salarizare pentru judecători, dar vom avea și cerințe ridicate în ceea ce privește profesionalismul și ținuta lor morală.”

La Berlin, Lurie Leancă a evidențiat raporturile excelente sub aspect politic, dezvoltate între R. Moldova și Germania, și i-a reiterat ministrului federal de Interne, Hans-Peter Friedrich, invitația de a vizita R. Moldova în timpul cel mai apropiat, pentru a se convinge de progresele obținute de țara noastră în implementarea condiționalităților celei de-a doua faze a Dialogului privind liberalizarea regimului de vize.

Reforma administrației publice centrale (RAPC), demarată în decembrie 2005 cu sprijinul donatorilor străini, urma să modernizeze instituțiile publice ale statului R. Moldova. În acest scop, a fost efectuată o analiză funcțională complexă a acestor instituții, urmată de recomandarea de a le restructura de o manieră ce modifică rolul și funcțiile lor, încercând să evite suprapunerile, să dezvolte resursele umane și capacitățile instituționale. Parte a acestui proces a fost și este Sistemul afacerilor interne în general și Ministerul de Interne în mod special.

Eugen Revenco,
expert APE

Foto: Constantin Grigoriță

Reforma MAI și dialogul privind liberalizarea regimului de vize cu UE

Modernizarea întârziată

Instrumentul național de planificare strategică - Strategia națională de dezvoltare instituțională pentru anii 2008-2011 (SND) a creat un cadru nou pentru avansarea reformelor, urmărind apropierea politicilor naționale de cele europene. O acțiune distinctă a vizat „modernizarea poliției în scopul eficientizării, democratizării și sporirii responsabilității față de comunitate”, care presupunea îndeplinirea unor obiective verificabile. Planul de dezvoltare instituțională a MAI (PDI) 2009-2011 se referă la activitatea polițienească și vine cu un set de soluții :

- alinierea la standardele și principiile europene de funcționare a sistemului afacerilor interne: modernizare, optimizare, democratizare, demilitarizare;
- dezvoltarea și monitorizarea politicilor bazate pe un parteneriat durabil, transparent și pro-activ în vederea îmbunătățirii prestării serviciilor;
- implementarea unui nou sistem polițienesc, cu management modern, responsabil și orientat la necesitățile comunității.

Modernizarea Internelor a întârziat însă să se producă, iar acțiunea forțelor de ordine în contextul evenimentelor din aprilie 2009 a scos în prim plan disfuncțiile grave ale întregului sistem, nu doar în menținerea și restabilirea ordinii publice.

Combaterea torturii și a tratamentelor degradante în cadrul MAI

Investigarea și condamnarea torturii, a tratamentelor degra-

dante și altor violări ale drepturilor omului, a abuzurilor comise de poliție în legătură cu evenimentele din aprilie 2009 nu au avut nicio finalitate. UE împreună cu alți donatori au răspuns rapid necesităților financiare invocate de Guvern pentru a restabili democrația și ordinea de drept. Este nu doar un angajament politic asumat față de UE ca una dintre priorități până în iunie 2011, ci și un angajament moral față de societate al guvernării AIE, care a venit la putere grație sacrificiului acelor victime. Comisia parlamentară de anchetă a evenimentelor din aprilie 2009 a prezentat un raport, dar hotărârea adoptată în baza acestuia de către Legislativ a fost una fără consecințe politice sau juridice clare. Deși mai multe ONG-uri au indicat lipsa de progrese în investigarea cazurilor de tortură, numărul celor condamnați și sancțiunile aplicate de instanțele judiciare rămâne în continuare mic, fără a afecta oficialii de rang înalt care au știut, admis sau tolerat tortura în instituțiile pe care le conduceau.

În decembrie 2011, CEDO a condamnat R. Moldova pentru inacțiune și investigații superficiale a cazurilor de tortură pretinse în contextul evenimentelor din aprilie 2009. Această condamnare este indicativă pentru gradul de penetrare a reformelor în sectorul afacerilor interne și durabilitatea acestora. Mai mult, în pofida planurilor de acțiuni și a sensibilizărilor privind combaterea și prevenirea torturii la nivel național și ministerial, statisticile condamnărilor efective rămân descurajante:

- în 2010: din 829 de plângeri de tortură înregistrate, 19 au ajuns în instanța de judecată, dintre care patru s-au soldat cu condamnări;
- în 2011: din 958 de plângeri

de tortură înregistrate, 36 au ajuns în instanța de judecată, dintre care nouă s-au soldat cu condamnări.

Demilitarizarea, depolitizarea și descentralizarea MAI

MAI face parte din sistemul instituțiilor securității statului și ale forțelor armate. Portofoliul acestuia cuprinde mai multe servicii - inclusiv investigațiile criminale, protecția civilă, migrația și azilul, carabinieri, poliția de frontieră (din iulie 2012) -, dar în percepția generală acesta rămâne „ministerul poliției”. Definirea misiunii poliției și a Ministerului de Interne rămâne de inspirație milițienească sovietică, de până la 1990. Din această cauză, dar nu numai, RAPC a avut impact limitat asupra modului de funcționare a ministerului. De aici izvorăsc principalele provocări ale reformei MAI care nu au fost soluționate de RAPC: ierarhizarea și centralizarea puternică, politizarea și rezistența la demilitarizare. De altfel, demilitarizarea pozițiilor de viceministri, care sunt funcții politice, se lasă așteptată de mult timp...

Guvernarea AIE, instalată în septembrie 2009, a anunțat relansarea reformei afacerilor interne în baza Programului său de guvernare, urmărind: depolitizarea, demilitarizarea, separarea funcțiilor polițienești, descentralizarea instituției, deopotrivă cu condamnarea efectivă a responsabililor de tortură și alte infracțiuni comise în contextul evenimentelor din aprilie 2009. Aceste reforme urmau să vizeze Procuratura, MAI, Serviciul de Informații și Securitate (SIS), Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC). După 2009 - ca și până

atunci, de altfel, au fost aprobate mai multe documente de politici (Conceptii, Strategii, Programe, Planuri) care descriu o cale de parcurs în reformarea instituțiilor de drept și securității naționale, fără însă a da o viziune clară și integrată asupra domeniului afacerilor interne la nivel național. Excepție poate face Strategia de Reformă a Sectorului Justiției pentru anii 2011-2016, însoțită de Planul de Acțiuni de implementare care vizează în parte afacerile interne.

Conceptia de reformă a MAI a fost adoptată de Guvern în decembrie 2010, iar Foaia de parcurs pentru implementarea acesteia a fost elaborată în iunie 2011, cu sprijinul Misiunii UE de Înalți consilieri pentru politici. Un Comitet pentru Supravegherea reformei poliției, condus de prim-ministru, a fost creat în decembrie 2010 cu participarea societății civile și a observatorilor din cadrul misiunilor diplomatice (UE, SUA, PNUD). La câteva luni distanță, în mai 2011, mandatul Comitetului respectiv a fost extins asupra reformei MAI (CNSR). Comitetul, având ca observatori trei ambasadori (UE, SUA și UNDP) și un reprezentant al ONG-urilor, urma să se întrunească lunar conform regulamentului său pentru a evalua mersul reformelor. Însă, nu s-a reunit decât o dată, în martie 2011... Un nou impuls pentru reforma afacerilor interne a fost dat prin crearea, în martie 2012, a Centrului de reformă MAI, constituit din funcționari ai ministerului (șefi adjuncți ai direcțiilor sau secțiilor), reprezentanți ai mediului academic, experți străini. Centrul a fost creat în scopul „monitorizării, coordonării, evaluării” reformelor intra-ministeriale, coordonarea intra-instituțională și exercitarea funcției de secretariat a CNSR. În același timp, coordona-

rea reformelor cu celelalte autorități are loc prin intermediul unui Grup de lucru inter-instituțional, alcătuit din funcționari de diferit rang (consultanți, șefi de secții sau direcții) și experți din rândul societății civile.

Totodată, Comisia parlamentară pentru ordine publică și securitate nu s-a remarcat în captarea atenției publice și organizarea audierilor pe marginea reformei MAI. La fel de modeste au fost și inițiativele individuale ale deputaților de a se implica mai profund în aceste procese. Iar Comisia de politică externă și integrare europeană, deși a organizat mai multe audieri publice în contextul liberalizării regimului de vize, a abordat doar indirect subiectele care țin de reforma afacerilor interne.

Ultimele schimbări, ultima șansă...

Schimbările la nivelul conducerii MAI, intervenite în iulie 2012, pot constitui ultima șansă de lansare reală a reformelor structurale ale instituției. Este pentru prima dată când șefia instituției e încredințată unui civil, din generația nouă de politicieni, cu abilități manageriale și vorbitor de limbi străine. Primele numiri în fruntea direcțiilor și a serviciilor ministerului (anti-traffic, biroul migrație și azil, securitate rutieră ș.a.) a civililor cu abilități noi sunt premise importante pentru redemarea și impulsarea reformelor. Analiză funcțională a MAI, efectuată în cadrul Centrului de reforme și asistența tehnică UE, poate constitui un instrument nou pentru sistematizarea în timp a acțiunilor și eforturilor de reformă instituțională, inclusiv pentru separarea serviciilor operative de elaborarea de politici, privatizarea activității

„ În poliție există foarte multă lume profesionistă, eficientă și integră. Există însă și oameni care nu întrunesc aceste criterii și, din păcate, deseori tocmai ei creează imaginea ministerului. De aceea, trebuie să avem o abordare de la caz la caz... În ultimul timp, noi promovăm mai mulți tineri și, totodată, avem grijă să preluăm experiența de la cei care s-au aflat în sistem. Astfel noi realizăm reforma pe interior. ”

DORIN RECEAN, ministru al Afacerilor Interne, emisiunea „În Profunzime”, 22 octombrie 2012

lor comerciale etc. Noile abordări în proiectele de legi cu privire la poliție și cu privire la carabinieri transmise în Parlament în septembrie 2012, redefinesc misiunea poliției, creează un inspectorat general de poliție subordonat ministerului, introduc separarea funcțiilor operative ale poliției de sarcinile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor ale ministerului.

Problema Departamentului trupelor de carabinieri, brațul forțelor armate în MAI, nu e univocă. Lichidarea lui a fost preconizată după analiza funcțională realizată în cadrul RAPC în 2006. Un nou suflu de consolidare a venit după evenimentele din aprilie 2009, dar, deocamdată, fără un impact vizibil asupra capacităților acestui serviciu. Mai mult, cazurile raportate în presă privind incapacitatea carabinieriilor de a opune rezistență atacatorilor nu sunt în favoarea acestui serviciu. Lichidarea carabinieriilor, adoptând un model mai puțin costisitor de menținere și restabilire a ordinii publice, ar elibera sume bugetare considerabile pentru sprijinirea reformei.

UE, partenerul cel mai ancorat în promovarea reformelor afacerilor interne

Planul de acțiuni pentru liberalizarea regimului de vize cu UE, adoptat de Consiliul European în decembrie 2010 și înmănat Guvernului R. Moldova în ianuarie 2011 adresează afacerile interne în toate cele patru blocuri: securitatea documentelor, inclusiv implementarea pașapoartelor biometrice; controlul frontierelor, migrația ilegală, inclusiv readmisia; ordinea publică și securitatea; relațiile externe. Acest document nu este și nici nu are menirea de a fi unul strategic, dar e un instrument care descrie o cale de parcurs bazată pe un set de măsuri/condiții unilaterale, împărțite în două faze: 1) aprobarea cadrului politic și juridic; 2) implementarea. Această listă presupune acțiuni unilaterale din partea R. Moldova și evaluări periodice din partea Comisiei Eu-

ropene, care trebuie să constituie baza deciziilor politice ale Consiliului și Parlamentului European. Mai mulți donatori străini au sprijinit reformele în afacerile interne și ale serviciilor specializate. Începând cu anul 2005, o Misiune a UE de asistență la frontieră (EUBAM) susține managementul frontierei comune moldo-ucrainene, în special, pe segmentul central (transnistrean). Poliția de frontieră este beneficiarul cooperării strânse cu EUBAM. Ca răspuns la solicitarea de sprijin a Guvernului după evenimentele post-electorale din 2009, UE a lansat pachetul de Suport pentru Democrație, implementat de Consiliul European, în valoare de opt milioane de euro (încheiat în decembrie 2011).

Pentru a sprijini procesul de preluare și transpunere a standardelor europene în contextul negocierilor pe marginea viitorului Acord de Asociere, în 2010 Comisia Europeană a instituit o Misiune de 15 înalți consilieri de politici dintre care cinci pentru sectorul justiției și afacerilor interne, inclusiv doi înalți consilieri (migrație și poliție) în cadrul MAI. Iar la sfârșitul lui 2011 a demarat un proiect de asistență tehnică (2 mln. euro) pentru susținerea reformei MAI, CCCEC și Centrului de protecție a datelor cu caracter personal. Guvernul mizează pe sprijinul UE și prin Programul de consolidare cuprinzătoare a instituțiilor (CIB), pentru continuarea reformelor în instituțiile antrenate în procesul de liberalizare a regimului de vize cu UE. Concomitent, o parte din ajutorul bugetar direct pentru sectorul justiției, în valoare de peste 60 mln. euro, alocat de UE începând cu ianuarie 2013, ar trebui să acopere o parte din activitățile afacerilor interne reflectate în Strategia de Reformă a Sectorului de Justiție. În aceste circumstanțe, UE a devenit partenerul extern cel mai prezent și cel mai ancorat în promovarea reformelor afacerilor interne.

Raportul de evaluare a misiunii celor 15 înalți consilieri de politici a constatat rolul oportun al consilierilor în avansarea reformelor în interiorul instituțiilor, dar și lipsa

de progres acolo unde asistența nu este valorificată, MAI fiind scos în evidență. Modernizarea instituțională a Serviciului de Grăniceri (acum Poliție de Frontieră), grație interacțiunii cotidiene și valorificării potențialului de asistență tehnică al Misiunii UE la Frontieră (EUBAM), e remarcată în rapoartele diferitelor misiuni de evaluare ale Comisiei Europene. În special, s-au făcut vizibile introducerea conceptului de management integrat de frontieră, analiza riscurilor, cooperarea internațională sporită etc. Unele recomandări atenționează asupra riscului de integrare a poliției de frontieră într-un minister de interne nereformat.

Rapoartele de progres ale Comisiei Europene consideră importante reformele instituționale ale Ministerului de Interne, Centrului Național Anticorupție și menționează adoptarea unor legi suplimentare pentru procesul de reformă. În ceea ce privește acțiunile de implementare în blocul 3, o atenție deosebită urmează a fi atrasă alocării resurselor, termenilor de referință, indicatorilor de performanță, necesare pentru procesul de reforme. Comisia Europeană a apreciat favorabil progresele din faza 1 (adoptarea cadrului politic și juridic), recomandând Consiliului și Parlamentului European trecerea la faza 2 de implementare a Planului de Acțiuni. Agreearea eforturilor de creare a spațiului de securitate la această etapă de adoptarea legislației e încurajatoare. Însă aplicarea legislației noi dictează instituții adaptate pentru aceste misiuni noi, care nu mai pot fi amânate.

Concluzii și recomandări

1. Cooperarea Parlament-Guvern rămâne deficitară, cu un nivel redus de exercitare a funcțiilor de control parlamentar asupra Executivului. În timpul rămas până la alegerile din 2014/2015, convergența politică în Legislativ ar contribui esențial la schimbarea percepției MAI și la modernizarea acestuia.

2. Schimbările din iulie 2012 la conducerea MAI trebuie urmate de decizii privind „demilitarizarea” funcțiilor politice de vice-miniștri. Managementul schimbării trebuie sprijinit cu numirea în funcție cât mai rapidă a unui Secretar de Stat și celorlalți directori civili. Recenta analiză funcțională ar putea ghida reforma instituțională și coordonarea asistenței externe. În cazul rezistenței politice, implementarea recomandărilor analizei funcționale ar putea fi o condiționalitate pentru acordarea asistenței UE 2013.

3. Un număr de evoluții instituționale, în adoptarea politicilor și strategiilor (SRSJ, Plan de Acțiuni de liberalizare a regimului de vize cu UE, analiza funcțională etc.) dictează revizuirea Concepției de reformă a MAI, dar și a legislației cu privire la Guvern pentru a răspunde obiectivelor de reformă.

4. Identificarea necesităților de finanțare a reformei ar permite o coordonare bugetară mai strânsă (inclusiv cu RAPC, SRSJ, RSS etc.), în paralel cu planificarea asistenței externe pentru perioada următoare. Efectuarea unor evaluări și audituri complexe ar permite identificarea surselor și rezervelor interne, care pot fi destul de importante (eventual, lichidarea carabinieriilor). Căutarea resurselor interne e cu atât mai importantă, cu cât metodologia de alocare a ajutorului bugetar direct presupune „rambursarea” cheltuielilor efectuate, ceea ce influențează capacitatea de absorbție a asistenței externe.

5. Intensificarea dialogului R. Moldova-UE și introducerea pe agenda bilaterală prioritară a condamnării efective a celor responsabili pentru tortura din aprilie 2009 nu au avut impact, dinamica în combaterea torturii fiind foarte fragilă. De aceea, nu ar trebui ignorată posibilitatea introducerii unei condiționalități din partea UE cu privire la condamnarea efectivă a torturii pentru acordarea ajutorului bugetar direct pentru sectorul justiției în 2013.

Pentru apropierea de standardele europene

Până în 2015 vor fi reformate peste 550 de servicii publice

La 10 octombrie, Cabinetul de Miniștri a adoptat Programul de reformare a serviciilor publice pentru anii 2012-2015. Documentul urmărește reformarea și modernizarea, până în 2015, a peste 550 de servicii publice.

„Este un program pe cât de complex, pe atât de ambițios, care trebuie să devină un leitmotiv în activitatea fiecărei instituții de stat, a fiecărei autorități publice. Subliniez acest lucru, pentru că finalitatea programului în cauză este eficientizarea muncii administrației publice centrale și creșterea performanței ei, prin acordarea unor servicii publice calitative populației; desconcentrarea serviciilor publice prin reducerea birocrăției; implementarea guvernării electronice și a serviciilor electronice pentru cetățeni. Deci, scopul final al programului este îmbunătățirea vieții cetățeanului R. Moldova și apropierea de standardele europene”, a declarat premierul Vlad Filat.

Premierul a reiterat faptul că programul a fost elaborat în urma unei analize ample a tuturor serviciilor acordate de aparatele organelor centrale ale administrației publice, efectuată în 2011. „Am constatat că, din cele peste 583 de servicii publice prestate de ministere, autorități administrative centrale, alte autorități, doar 40 sunt oferite de maniera civilizată într-un stat modern. Respectiv, restul peste 500 de servicii urmează a fi lichidate ori modernizate. Cel mai scăzut nivel de performanță s-a observat în aplicarea TIC în procesul de acordare a serviciilor și fiți de acord că e un anacronism, de vreme ce țara noastră s-a angajat ferm pe făgașul e-transformării și al modernizării tehnologice!”, a spus Vlad Filat. În acest context, Ruslan Codreanu, șeful Direcției politice, planificare strategică și asistență externă a Cancelariei de Stat, a menționat că instituția pe care o reprezintă - și care a elaborat Programul de reformare a serviciilor publice pentru anii 2012-2015 - este un promotor activ al e-transformării. Astfel, cu suportul Centrului de Guvernare Electronică, a fost creat portalul www.servicii.gov.md, pe care deja au fost plasate informații detaliate despre 248 de servicii publice.

Și pentru că analiza a arătat că nu există o metodologie de stabilire a tarifelor în domeniu, Programul stipulează introducerea unui sistem standardizat de calitate pentru serviciile publice și elaborarea unei metodologii de stabilire a tarifelor. În plus, va fi creat un instrument de depunere a reclamațiilor și va fi creată o bază de date online, conținând toate serviciile publice existente.

Andreea Ștefan

INTEGRAREA PRIN ARTĂ

Alex Bublitchi, vioara în flăcări ce a vrăjit Europa

Instrumentistul original din Chișinău a încântat publicul european alături de Leonard Cohen

Acum câteva zile, la Lisabona s-a produs ultimul concert din turneul european al lui Leonard Cohen (abia apărut, albumul *Old Ideas* s-a clasat pe primul loc în topurile mondiale). Cincisprezece mii de oameni au intonat, într-o comuniune aproape religioasă, melodiile îndrăgite, la o mie de săruturi adâncime.

Or, înainte de a ajunge pe malul Oceanului Atlantic, Marele maestru al melancoliei a luat Berlinul, Bucureștiul, Parisul, Madridul, Barcelona, Verona, Dublinul, Londra, Helsinki, Kopenhaga. Astfel, peste un milion de melomani europeni s-au împărtășit din ofranda generoasă a poemelor dragostei ce doare, din vocea inconfundabilă, duioasă și gravă, a bardului canadian.

E ceva mistic: intensitatea sentimentelor și efectul prezenței instantanee, armonia perfectă între versuri și muzică, între artiștii din scenă și publicul spectator, înălțarea magică a arpeggiilor și a vocii îți dă ghes să-ți simți literalmente sufletul, abur dulce-amar, desprins de lut și de banala existență cotidiană, snop de lumină înălțându-se hipnotic în infinit. Și la Lisabona, trubadurul ce a împlinit (în 21 septembrie, aflându-se la București) 78 de ani a urcat în scenă sprinten, cu pași de dans, în ținuta elegantă și distinctă, la costum și pălărie, cântând în genunchi, cu capul descoperit - față cu ascultătorii săi, cu Dumnezeu, cu Poezia? Sau în fața Vieții și a Morții? Cu grăuntele de jeratic în piept, foc interior ce nutrește, în-

Împreună cu Ambasadorul Valeriu Turea, în curtea misiunii diplomatice a R. Moldova de la Lisabona

călzește și devorează, am trăit iarăși sentimentul trecerii, al efemerității, al confruntării cu inevitabilul terminus, senzația că orișicare din concerte - ca un rendez-vous de amor după o vârstă - ar putea fi ultimul...

Ca și pretutindeni pe vechiul continent, concertul a debutat cu *Dansează-mă până la capătul iubirii: Dansează-mă către frumusețea ta cu o vioară în flăcări*. Iar vioara arzândă venea de la Chișinău! „Regele viorii, Alexandru Bublitchi”, astfel l-a prezentat Maestrul, în ovațiile sălii, pe mai tânărul său coleg. Câteva solo-uri magice au demonstrat cu prea plin de măsură adevărul laudelor. Virtuozul Alexandru, cel ce a redat muzicii lui Cohen o componentă esențială - vioara -, s-a născut la 5 mai 1980 la Chișinău, în familia artiștilor Alexandra și Victor Bublitchi. De la vârsta de șase ani studiază vioara cu Alla Gusev, căreia îi păstrează un extraordinar respect, căci i-a cultivat nu doar deprin-

deri tehnice absolut necesare, ci și - mult mai important - cultura extragerii sunetelor. Elev al Liceului de muzică „Ciprian Porumbescu”, la 12 ani devine Laureat al Concursului republican al tinerelor talente. La Institutul de Arte continuă să studieze sub tutela lui Boris Dubosarski, de care se apropiase din anii de liceu. Între 1998 și 2002 se află în peregrinaj artistic în Germania, Elveția, Austria, Ungaria, România, Franța și Spania în componența a numeroase orchestre simfonice, pentru ca acum exact un deceniu să se stabilească la Barcelona, unde face studii post-graduale la Escuela Superior de Música de Catalunya. Între 2005 și 2008 îl aflăm concertmaistrul în orchestra L'Academia del Grand Teatre del Liceu. Concomitent, colaborează cu Mario Mas în diferite proiecte artistice, îl cunoaște pe remarcabilul chitarist Javier Mas care îi propune să participe la proiectul spaniol de omagiere a

lui Leonard Cohen cu prilejul atribuirii premiului Printul Asturiei pentru Arte și Litere. Din 2 mai 2012, moldoveanul devenit european Alexandru Bublitchi este unul dintre cei nouă muzicieni ai lui Leonard Cohen, integrându-se echipei ce alternează cu măiestrie metaforele blues, jazz și rock...

...La pauză, s-a apropiat de noi Ambasadorul Poloniei în Republica Portugheză, întrebându-ne și despre Alexandru, despre cum a reușit să se înscrie atât de organic în orchestra lui Leonard Cohen, legendă vie a muzicii contemporane. Prin concurs, am răspuns, fără însă a divulga secretul ce ține de situația incertă a moldovenilor și de umilul pașaport albastru: Cohen l-a apreciat pe Alexandru încă în 2007, dorind să-l angajeze imediat. Însă dacă, în cazul Javier Mas, trubadurul a reușit să dovedească sindicatului muzicienilor americani că în SUA pur și simplu nu există instrumentiști pentru acest post, în cazul lui Alex toate s-au împiedicat de cetățenia lui moldovenească și de imposibilitatea de a obține vize pentru multe state de pe mapamond. Abia după ce și-a redobândit cetățenia română, au dispărut opreliștile birocratice, juriștii lui Cohen au semnat contractul cu un cetățean al Europei Unite. După turneul european urmează cel american, iar vioara în flăcări va continua să extazieze și să înduioșeze milioane de spectatori. Și poate că, într-o zi, acordurile ei ne vor bucura și la Chișinău. Așa să fie!

Larisa Turea,
din Lisabona,
pentru „Obiectiv European”

Expoziție Raphael la Muzeul Luvru

La Luvru are loc o expoziție Raphael considerată istorică, fiind pentru prima dată când sunt reunite lucrările lui din ultima perioadă a vieții. Marea expoziție va rămâne deschisă până în data de 14 ianuarie 2013. Rezultat al colaborării a două dintre cele mai prestigioase muzee ale lumii, acest eveniment expozițional fără precedent, în opinia specialiștilor, reunește lucrări din colecții celebre de la Madrid, Paris, Roma, Los Angeles, Washington D.C. sau Londra. Spre deosebire de expoziția mdrilenă, cea pariziană beneficiază de prezența unuia dintre cele mai frumoase portrete feminine realizate vreodată, *La Donna Velata*, 1512-1518, tablou aflat în patrimoniul Galeriei Palatine a Palatului Pitti din Florența.

Urșii de aur ai Europei

Rețeaua institutelor culturale europene EUNIC Berlin organizează, în perioada 13 septembrie - 29 noiembrie 2012, evenimentul cinematografic „Urșii de aur ai Europei”, la cinematograful Arsenal din capitala germană. Evenimentul aduce pe marele ecran o selecție de peste 30 de pelicule câștigătoare ale Ursului de Aur, în cadrul Festivalului Internațional de Film de la Berlin. Seria de filme reprezintă o călătorie prin istoria Berlinalei, de la începutul ei, în 1951, până astăzi.

Ziua Zăpezii

Începând cu 20 ianuarie a anului viitor, 37 de țări vor avea o nouă sărbătoare în calendar - Ziua Zăpezii. Inițiativa instituirii acestei sărbători este Federația Internațională de Schi. Printre țările ce vor sărbători Ziua Zăpezii se numără nu doar cele în care se practică schiul, precum Elveția, Finlanda sau Norvegia, ci și țări mai puțin cunoscute în calitate de destinații pentru vacanța de iarnă, ca Ungaria, Japonia, Estonia și chiar Pakistan. În timpul „festivalurilor zăpezii” copiii și adulții vor putea participa la competiții de schi ori să se plimbe cu patinele sau plăcile de snowboard.

Bernardo Bertolucci, premiat de Academia Europeană de Film

Regizorul Bernardo Bertolucci va primi un premiu pentru întreaga carieră din partea Academiei Europene de Film, pe 1 decembrie, la Valletta, Malta. Bernardo Bertolucci, născut pe 16 martie 1941, în apropiere de Parma, a realizat aproximativ 15 filme notabile, printre care se numără „Ultimul împărat” (1987), recompensat cu nouă premii Oscar și „Micul Buddha” (1993). Cel mai cunoscut film al regizorului este însă „Ultimul tango la Paris” (1972), care prezintă o relație scandalosă, bazată exclusiv pe sex, între un bărbat în vârstă și o femeie tânără.

Festivalul Enescu a reprezentat România la Lu.Be.C. 2012

Festivalul „George Enescu” împreună cu mai multe companii românești specializate în soluții tehnologice pentru sectorul cultural, precum și în branding pentru proiecte culturale și educaționale, au reprezentat România, care a avut statut de țară invitată, la ediția de anul acesta a Lucca Beni Culturali (Lu.Be.C.).

Evenimentul, destinat promovării patrimoniului

cultural și inovației tehnologice pentru cultură și marketing teritorial, s-a desfășurat la Lucca, în Italia, în perioada 18-20 octombrie, sub înaltul patronaj al președintelui Republicii Italiene.

Spațiul dedicat României a arătat cum a evoluat Festivalul „George Enescu” de la un eveniment de muzică

clasică, creat în 1958, în memoria marelui compozitor român al cărui nume îl poartă, la un brand cultural de țară. Întâlnirea internațională Lu.Be.C. 2012 a constat în dezbateri, seminarii, ateliere și prezentări ce propun strategii de intervenție și axe de colaborare cu scopul de a stimula dialogul și schimbul de idei pe teme

legate de patrimoniul cultural, tehnologie și turism. Tot în cadrul evenimentului, potrivit MEDIAFAX, a avut loc Lu.Be.C. Digital Technology, o expoziție dedicată inovației digitale și tehnologice aplicate patrimoniului cultural și marketingului teritorial. La edițiile precedente ale Lu.Be.C. - 2009, 2010 și 2011 -, țări invitate au fost China, Finlanda și Franța.

(S.B.)

Amazon va lansa o bibliotecă de cărți electronice pentru utilizatorii europeni de tablete Kindle

Amazon, cel mai mare retailer online din lume, va lansa în această lună în Franța, Germania și Regatul Unit, o bibliotecă de unde utilizatorii de tablete Kindle vor putea să împrumute cărți în format electronic. Serviciul de împrumutare a cărților electronice poartă numele „Prime”. Abonații la biblioteca Amazon pot împrumuta gratuit un titlu pe lună. Totodată, autorii cărților din biblioteca Amazon vor primi în fiecare lună o sumă de bani de la retailerul online. Sistemul acesta de împrumut funcționează deja din noiembrie 2011 în SUA și autorii cărților din catalogul bibliotecii Amazon primeau, în luna septembrie, de la retailerul online o sumă de 2,29 dolari la fiecare împrumut.